

Czy można zrzec się dziedziczenia?

(stan prawny na dzień 22 grudnia 2016 r.)

Na jednym z naszych dyżurów pojawił się klient, który przedstawił następujący problem prawny.

„Mój tata ma długi. Jest w podeszłym wieku. Co zrobić, żeby się ustrzec przed ich odziedziczeniem. Czy mogę zrobić coś jeszcze za życia mojego taty?”

Generalnie jedyną dopuszczalną czynnością prawną pomiędzy żyjącymi dotyczącą spadku po osobie żyjącej jest umowa zrzeczenia się dziedziczenia. Ten typ umowy został uregulowany w art. 1048 Kodeksu cywilnego.

Umowę zrzeczenia się dziedziczenia zawiera się pomiędzy przyszłym spadkodawcą, a osobą która należy do kręgu jego spadkobierców ustawowych. W wyniku zawarcia tego typu umowy przyszły spadkobierca zrzeka się dziedziczenia po przyszłym spadkodawcy tego co przypadłoby mu po nim z ustawy, jest on traktowany tak jakby nie dożył otwarcia spadku. W tym miejscu należy pamiętać, że w przypadku braku odmiennych ustaleń zawartych w umowie, zrzeczenie się dziedziczenia obejmuje również zstępnych zrzekającego się. Co bardzo ważne zrzeczenie się dziedziczenia nie rozciąga się na dziedziczenie na podstawie testamentu.

Umowa o zrzeczenie dziedziczenia musi być zawarta za życia spadkodawcy w formie aktu notarialnego (niezachowanie tej zastrzeżonej formy skutkować będzie nieważnością umowy o zrzeczenie się dziedziczenia). Skutki zawarcia umowy, w której zrzekamy się dziedziczenia następują dopiero po śmierci, po której zrzekamy się dziedziczenia.

Inne istotne informacje:

- 1) umowę można zawrzeć przy pomocy pełnomocnika (forma pełnomocnictwa – akt notarialny),
- 2) umowę możemy zawrzeć także w imieniu naszych małoletnich dzieci (należy pamiętać o uprzednim uzyskaniu zgody właściwego sądu opiekuńczego),
- 3) możliwe jest zrzeczenie się dziedziczenia do określonej części spadku lub np. tylko prawa do zachowku.

„Czy w sytuacji gdy tata wygra 3 miliony w Lotka i spłaci całe zadłużenie będę mógł się wycofać w jakiś sposób z tego typu umowy?”

Tak, ustawodawca przewidział taką możliwość w artykule 1050 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z tego treścią zrzeczenie się dziedziczenia może być uchylone przez umowę między tym, kto zrzekł się dziedziczenia, a tym, po kim się dziedziczenia zrzeczono. Umowa taka również powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Podstawa prawna: ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)

Niniejszy wpis ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi porady prawnej, konsultacji prawnej lub opinii prawnej, ani nie może być traktowany jako świadczenie pomocy prawnej w jakiegokolwiek formie. W szczególności autor nie doradza zachowań zgodnych, bądź niezgodnych z treścią wpisu, informując, że podjęcie lub zaniechanie działań w indywidualnej sprawie uzależnione jest od oceny stanu faktycznego oraz prawnego dotyczącego konkretnej sprawy.